

Geachte lezer,

Dit is het jaarverslag 2012 van de Werkgroep Monumenten Spijkenisse.

Dit verslag is een combinatie van een evaluatieverslag, een herinnering aan en informatie over de Open Monumentendag 2012. Het is geschreven voor alle medewerkers en meewerkende organisaties van de Open Monumentendag.

De informatie is zowel van het bestuur van de werkgroep als van de betrokken vrijwilligers van de verschillende activiteiten. Daarnaast zijn er stukjes opgenomen van de verschillende informatie op de website.

De Werkgroep Monumenten Spijkenisse.

**Werkgroep Monumenten Spijkenisse
en de
Open Monumentendag 8 september 2012**

Wat is open Monumentendag?

De Open Monumentendag is op de tweede zaterdag en/of zondag - in Spijkenisse op zaterdag - in september, waarop duizenden monumenten in Nederland gratis toegankelijk zijn voor het publiek.

De Open Monumentendag werkte vanaf het begin met een decentrale opzet. Per gemeente werd er een comité opgericht dat verantwoordelijk was voor zijn eigen programma Open Monumentendag en werd ondersteund door de landelijke stichting. De decentrale opzet was een sterk punt. De lokale gemeenschap werd optimaal betrokken bij de organisatie van het evenement, waarbij de rol van vrijwilligers cruciaal was. Zonder de vrijwilligers was en is de Open Monumentendag ondenkbaar, zowel bij de voorbereiding als op de dag zelf, bijvoorbeeld het ontvangen van mensen, het geven van rondleidingen, het bemannen van locaties, het maken van tentoonstellingen, boekjes enz.

Samenstelling Werkgroep in alfabetische volgorde:

- a. Ger Bosman
- b. Elsa van der Bijl (voorzitter)
- c. Henny Copsy
- d. Kees van der Heijden
- e. Willemien Hoogwerf
- f. Wim Kok
- g. Lia de Ronde
- h. Nick Tameris
- i. Herbert Westland

Er is afscheid genomen van Koos van Leen en Ger Bosman hebben wij mogen verwelkomen als nieuw lid van de Werkgroep.

Thema Groen van Toen vanuit de Stichting Open Monumentendag

De boomgaard bij de Kinderboerderij "De Trotse Pauw"
Foto: Lia de Ronde

Stichting Open Monumentendag, die samen met 330 plaatselijke comités de Open Monumentendag organiseert, wil met Groen van Toen aandacht vragen voor het monument in relatie met zijn groene omgeving. De reden om juist dit jaar voor dit thema te kiezen is dat 2012 het Jaar van de Historische Buitenplaats is. Het aanbod van Groen van Toen tijdens de Open Monumentendag was zeer gevarieerd. Veel groene monumenten zijn nadrukkelijk ontworpen en aange-

legd, zoals tuinen en parken, begraafplaatsen, landgoederen en buitenplaatsen. Maar ook hortussen, boerenerven en hofjes behoren tot Groen van Toen.

Ooit een historische druivenkas bezocht of een bomenboeket gezien? Herkent u de bomen in de laan, of de kruiden in de tuin? Op Open Monumentendag kunt u dit jaar ontdekken hoe natuur in ons land door de eeuwen heen is ontworpen, beheerd, gebruikt en gekoesterd. Met het thema Groen van Toen gaan we naar buiten, begeven we ons tussen cultuur en natuur en ervaren de groene monumenten.

Wethouder Kees Dijkman en Kees van der Heijden openen de Open Monumentendag op 8 september 2012

Foto: Lia de Ronde

Natuurlijk weten we dat tuinen, parken en begraafplaatsen zijn ontworpen en aangelegd, maar in Nederland is vrijwel alle natuur bewerkt; van duinenrijen en zandverstuivingen tot polders en rivierenlandschap. Nederland is ontbost, ontveend, beploegd en bezaaid, bebouwd of juist weer herbebost. Zorgvuldig ontworpen en aangelegd om het beter te kunnen gebruiken, om bewoners tegen de elementen te beschermen of alleen maar om het mooier te maken. Ons landschap is een cultuurlandschap en een belangrijk onderdeel van ons cultureel erfgoed.

Daarom gaan we dit jaar met Open Monumentendag niet alleen naar binnen, maar ook naar buiten: de paden op, de lanen in! U kunt dit jaar al dat mooi ontworpen groen bezoeken. Niet alleen groene monumenten als buitenplaatsen, landgoederen, parken en plantsoenen kunnen bezocht worden, maar ook een prieeltje, een kruidentuin, een boerenerv of een van de vele verdedigingswerken.

Aanleiding om dit jaar voor Groen van Toen te kiezen, is het feit dat 2012 is uitgeroepen tot het Jaar van de Historische Buitenplaats. Tijdens Open Monumentendag zal, naast alle aandacht voor de groene monumenten, ook de relatie tussen groen en de gebouwde monumenten centraal staan. Welke rol speelde (en speelt nog steeds!) een park, een tuin, een plantsoen of een begraafplaats in relatie tot het gebouwde monument? Een thema waarmee we zowel het Toen als het Groen centraal stellen.

(Bron: website landelijke OMD)

Het stadhuis en de Jan Broekhuishal

Spijkensisse bleef tot ruim halverwege de 20e eeuw een weinig opvallend en voornamelijk agrarisch dorp. Zoals de meeste dorpsbesturen vergaderde het dorpsbestuur van Spijkensisse tot 1834 in een herberg. Daarna werd een ruimte van een school aan het Noordeinde in gebruik genomen. Het dorpsbestuur was daarmee, waarschijnlijk onbedoeld, zijn tijd vooruit. Want pas in 1881 werd het met de Drankwet niet meer toegestaan te vergaderen in cafés en herbergen. Toen in 1885 werd besloten de school aan het Noordeinde af te breken, werd in dezelfde straat een gemeentehuis met de woning van de veldwachter gebouwd. Dit gebouw is er nog steeds en is nu in gebruik als kunstgalerie. Achter het gebouw staat ook nog het cachot, waarin de arrestanten werden opgeborgen. In de jaren '50 was een ruimere en betere huisvesting nodig. Architectenbureau Meischke uit Rotterdam ontwierp een nieuw stadhuis aan het Koningin Julianaplein, dat in juli 1958 in gebruik werd genomen. Maar toen was al duidelijk dat het in de toekomst te klein zou zijn.

Herbert Westland vertelt....

Foto: Lia de Ronde

Want in die tijd begon de eerste groeiperiode van Spijkensisse. Er werden daarom later tijdelijke kantoren bijgezet en in de omgeving gehuurd. Tijdens de tweede groeifase van Spijkensisse in de jaren '70 en '80 kwam er ook een nieuw stadhuis. Het gebouw vormde een onderdeel van het nieuwe centrum van Spijkensisse, waarin winkels, kantoren, een parkeergarage, de bibliotheek en De Stoep een plaats kregen. Dit nieuwe stadhuis werd ontworpen door de Rotterdamse architect Jan Hoogstad.

Het werd in mei 1984 in gebruik genomen. In 2004-2005 heeft het gebouw een grote aanpassing- en renovatiebeurt ondergaan, onder leiding van Koen Kleijn van Hoogstad Architecten. Voor het publiek zijn hiervan de opvallendste elementen: de veranderde voorgevel, evenals de entree en de ontvangstruimten, een nieuwe raadszaal en de dienstverlening aan het publiek werd gemoderniseerd en gecentraliseerd.

Wat was er te doen?

Tentoonstelling Groen en Toen

Van 15 augustus tot en met 7 september was er in de hal van het stadhuis van Spijkensisse een tentoonstelling te zien over museum/groentewinkel MAK, het oude Spijkensisse en historisch groen in Spijkensisse.

De tentoonstelling werd op woensdag 15 augustus officieel geopend door burgemeester Mirjam Salet en Leen en Marij-

ke Kok. Leen en Marijke waren uitgenodigd een rol te spelen in het officiële deel voor hun grote bijdrage aan de tentoonstelling en hun bijdrage aan de Open Monumentendag met museum/groentewinkel MAK.

De burgemeester knoopte het groene lint aan de tentoonstelling als eerste activiteit van Open Monumentendag 2012 in Spijkensisse. Daarna werd het lint door haar en Leen en Marijke alvast een stukje afgerold naar de nog komende activiteiten. De folder, die er weer mooi en uitnodigend uit zag, werd deze middag ook gepresenteerd.

Een overzicht van de tentoonstelling.

Foto: Lia de Ronde

In samenwerking met het Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg en vrijwilligers is gemeente Spijkensisse bezig met het maken van een historische lesbrief. Deze lesbrief zal onderdeel worden van de stadswandeling en het bezoek aan museum/groentewinkel Mak door leerlingen van groep 7 en 8. Kinderen maken in deze activiteit kennis met de geschiedenis van hun eigen woonplaats. Leden van de Werkgroep Monumenten Spijkensisse hebben deze lesbrief als uitgangspunt genomen voor de tentoonstelling. Wie was de familie Mak? Wie woonden en werkten er vroeger in de Voorstraat? Waar gingen de kinderen naar school? Daarnaast is er in de tentoonstelling aandacht voor historisch groen in Spijkensisse, aansluitend bij het thema van dit jaar: Groen van Toen.

De tentoonstelling is tot stand gekomen met medewerking van het Streekarchief Voorne-Putten en Rozenburg en verschillende Oud-Spijkenissers.

Gemaal De Leeuw van Putten – Noordeinde 93

Naast een belangrijk object om het waterpeil te kunnen beheersen in de polders van Spijkensisse en Geervliet is het Gemaal De Leeuw van Putten ook een waardevol pand met monumentale uitstraling. Dat is voor waterschap Hollandse Delta een reden om het gemaal eenmaal per jaar - tijdens de Open Monumentendag - open te stellen voor bezoekers. Gemaal De Leeuw van Putten werd gebouwd in 1881 als stoomgemaal. Het verving de vier windmolens langs de boezem. In 1946 is het stoomgemaal (wegens gebrek aan kolen) omgebouwd tot elektrisch gemaal. In de oorlogsjaren is er een groot gebrek aan kolen.

Dat is één van de redenen om het stoomgemaal om te bouwen naar een elektrische bemalinginstallatie. Bouwmaterialen zijn in de jaren na de oorlog echter erg schaars. Het elektrische gemaal wordt dan ook pas in de loop van 1947 in gebruik gesteld. De vaste machinist van het gemaal wordt in 1978 overbodig. Machines nemen zijn werk over. Het gemaal wordt zo omgebouwd dat het op afstand (vanuit Open Monumentendag 8 september 2012

gemaal De Volharding) bediend kan worden. In 1988 worden de oude pomp en motor gesloopt. Ze worden vervangen door een moderne pomp en elektromotor. Ook de elektrische installatie wordt deels vervangen. De komende 11 jaar heeft het gemaal geen bouwkundig onderhoud meer nodig. In 1999 wordt de instroomconstructie van het gemaal vernieuwd. De oude houten damwanden worden vervangen door damwanden van staal. Ook wordt in dit jaar een grote reparatie uitgevoerd aan het dak. Een deel van het dak wordt demontabel gemaakt. Zo kunnen de motor en de pomp gemakkelijker in en uit het gemaal worden getild. Dit komt in 2000 goed van pas, als de pomp gerepareerd moet worden. Tijdens deze reparatie worden gelijktijdig veranderingen aangebracht, waardoor de pomp veel rustiger gaat draaien. In 2003 krijgt De Leeuw van Putten zowel van binnen als van buiten een facelift. Metsel- en stucwerk worden gerepareerd en vensters gerestaureerd. Ook wordt het gemaal voorzien van een CV installatie en een toilet. Zo is het gemaal beter geschikt om bezoekers te ontvangen. De elektrische installatie wordt helemaal nagelopen. En er wordt een permanente aansluiting voor een noodstroom aggregaat gemaakt. Met deze aansluiting kan het gemaal ook bij stroomuitval gewoon zijn werk blijven doen.

Gemaal de Leeuw van Putten.

Foto: Esmee van Kuijk

Wat was er te doen?

Het gemaal was deze editie van de Open Monumentendag wederom het centrale punt voor informatie over programma en activiteiten. Het was het begin- en eindpunt van de gratis verkrijgbare fietsroute. Tevens was er een mooie maquette te bezichtigen van het gemaal met ketels, stoommachines en pompen zoals het er in 1882 uit moet hebben gezien. Op het laatste nippertje heeft ook het Waterschap Zuid-Hollandse Deltre weer een bijdrage geleverd met een maquette, informatie schermen en informatie stand en konden kinderen met Droppie water op de foto.

Vanuit de werkgroep was er weer een mooie fietsroute gemaakt i.s.m. Vereniging Historisch Spijkenisse. Er zijn honderd exemplaren afgedrukt die aan het einde van de dag allemaal uitgereikt waren.

Het geschatte aantal bezoekers: circa 150

Maquette pompinstallatie en ketels: Willem van Gelder en Kees van der Heijden hadden ook dit jaar hun maquette

weer opgesteld in het gemaal en gaven geïnteresseerden enthousiast tekst en uitleg. Naar aanleiding van originele tekeningen uit 1880 en bezoekjes aan musea werden de toenmalige ketels en pompinstallatie van het gemaal "De Leeuw van Putten" nagebouwd. Minutieus is elk detail uitgevoerd. Het resultaat was dan ook schitterend.

Maquette van de pompinstallatie. Foto uit 2011

Fluisterboot: Daar waar Spijkenisse en Bernisse elkaar op hun mooist het hof maken, waar bos en weidevelden elkaar afwisselen in een spel van geuren en kleuren, daar vaart de Fluisterboot De IJsvogel. Dit is een boot die aangedreven wordt door een elektromotor, waardoor de natuur niet verstoord wordt. De Fluisterboot vaart vanaf de nieuwe aanlegsteiger naast het gemaal De Leeuw van Putten (zijde Molenlaan) door de Vier Ambachtenboezem langs de wijken Staalmeesters, De Hoek en De Vierambachten, de polders van Spijkenisse en Geervliet naar het Oostenrijk en weer terug. De Fluisterboot heeft vier gratis halve vaarten over de Vier Ambachtenboezem gevaren. Om 11.00 uur en 12.30 uur werden de vaarten begeleid door de schipper en gids, die van alles konden vertellen over de lokale geschiedenis en de natuur waar langs werd gevaren. 's Middags werden de vaarten opgeluisterd door verhalenverteller Eric Borrias. Om 14.00 uur speciaal voor kinderen. De fee die vuur kon spuwen en om 15.30 uur voor volwassenen: de Herbergier van Spijkenisse.

Aantal deelnemers:

11.00 uur	-	28 personen
12.30 uur	-	18 personen
14.00 uur	-	40 personen
15.30 uur	-	40 personen

"Verhalen vertellen is beeldhouwen in de fantasie".

Een tweetal vaarten met de fluisterboot werden opgeluisterd door Eric Borrias. Met bijna 300 voorstellingen per jaar en 20 jaar ervaring behoort Borrias tot een van de populairste vertellers van ons land. Kinderen en volwassenen hebben genoten

met twee keer een afgeladen boot.

Stelling Korenmolen Nooit Gedacht

Het dorpsbeeld in het Spijkenisse in de 19e eeuw toonde de kerk in het midden, omgeven door bomen en huizen en aan de buitenkant de molen, de wieken gehoorzaamend aan de

Open Monumentendag 8 september 2012

Korenmolen Nooit Gedacht.

Foto: Lia de Ronde

wil van de wind. Het Spijkenisse van nu is heel anders en dat dorpsbeeld is nagenoeg verdwenen. Deze stellingkorenmolen uit 1840, in steen herbouwd in 1861, verkeert in zeer goede staat en beschikt over drie koppels werkende maalstenen. De molen maalt sinds een aantal jaren weer echt meel, maar hij draait soms "ook voor de prince". De molenaar Jan van Kranenburg jr. is reeds de derde generatie op deze molen. Zelfs op dagen met weinig wind kan de molen draaien. De wieken van de Nooit Gedacht zijn voorzien van profielen die aan vliegtuigvleugels doen denken – het Van Bussel systeem – en die het mogelijk maken van de wind gebruik te maken zonder dat er zeilen over het lattenrooster zijn gespannen. Behalve als er gemalen moet worden, want dan is er echt kracht nodig. De geplande hoge bebouwing rond de molen bracht het recht op de vrije windvang van de molen in gevaar. Om dit toch te kunnen waarborgen is de molen 7 meter omhoog gebracht. De aanblik is dus drastisch veranderd. Ook van binnen is er het nodige veranderd en het uitzicht vanaf de omgang zal ook anders zijn dan voorheen.

Op de zolder van Korenmolen Nooit Gedacht.

Foto: Esmee van Kuijk

Terug van weggeweest: dit jaar was deze stellingkorenmolen uit 1845 ook boven weer te bezichtigen. Het was genieten van het uitzicht vanaf de omgang en kon wederom een lekkere gratis pannenkoek van echt molenaarsmeel op het terras voor de molen gegeten worden.

Hoeveelheid gebruikt pannenkoekenmeel: 16 kilo

Geschatte bezoekers: 5 à 600

Bezoekers in de molen: 300 personen

Filmzaal De Hoog – Noordeinde 70

Bandenhal De Hoog werd weer omgebouwd tot Filmzaal en Praathuis waar zoals altijd de gemoedelijke harde kern van Spijkenisse aanwezig was. Onder het genot van een kopje koffie of thee spraken de verhalen van weleer weer tot een levendige verbeelding. Of het gisteren gebeurt was.

De dag na Open Monumentendag 2011 is begonnen met de tentoonstelling voor 2012. De vrijwilligers van filmzaal De Hoog zijn op zoek gegaan naar allerlei voorwerpen waarop Spijkenisse stond voor een mooie uitgebreide tentoonstelling. En dat is gelukt! Van bekers tot tassen. Van sleutelhangers tot pennen. Ook zijn er diverse bedrijven benaderd. Deze bedrijven en met name ook particulieren hebben enthousiast meegewerkt om deze tentoonstelling tot een succes te maken. De wens is dan ook om in 2013 de tentoonstelling voort te zetten en uit te breiden tot een groots evenement.

De garage werd weer als vanouds omgebouwd door de medewerking van onze sponsor Aannemersbedrijf A. de Reus.

Aantal bezoekers: circa 450 personen

't Oude Raadhuys - Regio Art Rijnmond (RAR)

Op de plaats van de vroegere dorpschool met "raadkamer der gemeente" werd in 1886 het eerste gemeentehuis van Spijkenisse gebouwd. Het dakschild boven de gepleisterde voorgevel heeft een dakkapel met sierlijsten en gesneden zijwangen. De brede dakgoot rust op de gevel, welke bekroond wordt door een kroonlijst rustend op gemetselde boogjes. In die kroonlijst "18 - GEMEENTEHUIS - 86". De flauw getoogde kozijnen hebben een eenvoudige ornamentale omlijsting met siersluitstukken.

Tijdens de Open Monumentendag organiseert RAR (Regio Art Rijnmond) de jaarlijkse kunstmarkt op het Noordeinde, het historische deel van Spijkenisse.

De kunstmarkt bood ook dit jaar weer een rijke schakering aan beeldende kunst. Er werden 35 kunstenaars c.q. deelnemers verwacht die aan de markt meewerkten. Ook dit

Open Monumentendag 8 september 2012

jaar was de kunstenaars verzocht hun kunst op een actieve wijze te presenteren, bijvoorbeeld beeldhouwen of schilderen. Bezoekers, met name kinderen, werden uitgenodigd al schilderend hun artistieke talenten te laten zien.

Foto: Esmee van Kuijk

Vanuit de wijkgroepen was er voor het eerst een fotoclub aanwezig met prachtige opnames, die als het moderne schilderen prima pasten in het aanbod van de kunstmarkt. Ook het DAC, het Dag Activiteiten Centrum voor mensen met een handicap, was present. In hun kramen was te zien welk aanbod er bij het DAC is en welke producten dat oplevert. Het mooiste product is het plezier dat gehandicapten en begeleiders aan de creatieve activiteiten beleven.

Gedurende de dag vonden er in de galerie allerlei activiteiten plaats, zoals het maken van geschept papier. Bijdrage FSS. Aan het eind van de middag, in het kader van Stemmen uit Spijkenisse, trad zoals elk jaar weer een dichter op. Dit jaar was het Hagar Peeters.

Hagar Peeters (1972) studeerde Cultuurgeschiedenis en Algemene Letteren aan de Universiteit van Utrecht en was redacteur bij het Historisch Nieuwsblad. Noch voordat zij een bundel had uitgebracht, brak ze door op het Double Talkfestival in 1997. Peeters debuteerde in 1999 met de bundel *Genoeg* gedicht over de liefde van vandaag. Deze werd genomineerd voor de NPS-Cultuurprijs. In 2003 ver-

scheen: *Koffers Zeelucht*, dat bekroond werd met de J.C. Bloemprijs en de Jo Peters Poëzieprijs 2004. Als onderdeel van deze prijs verscheen in beperkte oplage de bundel: *Nachtzwemmen*. Peeters' gedichten zijn speels en subtiel, en soms ook een beetje satirisch.

Cachot: Het Cachot bevindt zich achter het oude gemeentehuis en diende als gevangenis voor Spijkenisse. RAR verzorgde op deze locatie een installatie van kunstenaars

Els Broekhuijsen. Haar installatie *Stepping stones/ Pierres d'Étapes* sloot met gevangenschap en wat dit met mensen kan doen als thema mooi aan bij de locatie. De kunstenaars zelf was ook de hele dag aanwezig om een toelichting bij haar werk te geven.

Aantal bezoekers: veel!

Museum/groentewinkel MAK

Oudere inwoners van Spijkenisse hebben het nog zelf mee-gemaakt: deze unieke voormalige groentewinkel en het woonhuis van de dames Mak aan de Voorstraat. Tot begin dit jaar was alles nog in de staat alsof zij er zo-even nog waren. Het oude pandje is geheel teruggerenoveerd naar 1918. In de gevel zit zelfs weer het originele ronde raam. De winkel functioneert ook weer als groentewinkel. Niet met het hedendaagse supermarktaanbod, maar vooral met smakelijke speciale bijna vergeten groenten, een echt oud oer Hollands aanbod.

Foto: CoCo Pictures

De groente en fruit komt van zorgboerderij Moed en Vertrouwen. Op vrijdag ...De enthousiaste vrijwilligers gaven graag een rondleiding. De huiskamer heeft de functie van een klein museum gekregen. De inrichting van het woonhuis is ook zoveel mogelijk in stand gebleven. De oude WC buiten "in het slop" is ook geheel gerenoveerd en het bekijken waard.

Aansluitend bij het thema Groen van Toen stond er in de huiskamer een clivia van 75 jaar oud!

Geschat aantal bezoekers: 227

Dorpskerk Spijkenisse

Deze laatgotische kruiskerk in sobere baksteenbouw is het belangrijkste historische middeleeuwse monument van Spijkenisse. Het opmerkelijkst is het scheve benedendeel van de toren, dat gebouwd werd rond 1300 en in 1933 alsnog ondergeheid, zodat verder overhellen niet meer mogelijk was. Het koor en het dwarschip stammen uit de 15e eeuw, waarna men door de bouw van het middenschip de kerk in 1521 heeft voltooid.

Het is een goed voorbeeld van de eenvoudige laatgotische baksteenbouwkunst, kenmerkend voor de eilanden langs de zee kust. Op het vroegere kerkhof waren in 1934 uitheemse heesters geplant, die in 1969 plaats moesten maken voor een klinkerstraatje rond het gebouw, binnen het grondkerend muurtje. In de toren van de kerk bevindt zich het 47

klokken tellende carillon. Het carillon is opgebouwd uit 46 nieuwe en één bestaande luidklok: de kleine luidklok uit 1933. Het carillon laat ieder uur één van de 99 melodieën horen. Het is ook voorzien van een speeltafel zodat het ook met de hand bespeeld kan worden. Eén keer per week, tijdens markttag, neemt de beiaardier plaats achter dit stokkenklavier.

Als onderdeel van Stemmen uit Spijkenisse was er een optreden van het Randstedelijk Mannenkoor. Aansluitend aan het thema Groen van Toen werd er een demonstratie liturgisch bloemschikken gegeven.

Liturgisch bloemschikken in de Dorpskerk Spijkenisse.
Foto: Lia de Ronde

De dorpskerk heeft dit jaar bij het jaarthema aangesloten met lithurgisch bloemschikken. Hierbij wordt een bijbeltekst of een thema in een bloemschikking uitbeelden. Met behulp van bloemen in bepaalde kleuren en/of aantallen, waarbij ook gebruik gemaakt kan worden van allerlei andere materialen waarmee iets zichtbaar wordt. Kleuren, vormen en aantallen hebben namelijk betekenis die gebruikt kunnen worden. Een groepje dames van de

kerkgemeenschap heeft tijdens Open Monumentendag een demonstratie gegeven en vragen van bezoekers beantwoord.

Randstedelijk mannenkoor.

De leden van het Randstedelijk Mannenkoor komen uit Spijkenisse en omgeving en het gezelschap bestaat uit meer dan 100 leden. Het koor zingt populair klassieke muziek, hoogtepunten uit musicals, volksliederen, negro spirituals en geestelijke muziek. De vaste dirigent is Arjan Breukhoven.

Rondleidingen: **De gehele dag werden er deskundige rondleidingen door de kerk gegeven.**

Uitleg beiaard: Wie het hoger op wilde zoeken kon de toren beklommen worden. De gehele dag is beiaardier Bas de Vroome aanwezig geweest. De Vroome en een lid van de Werkgroep informeerden een ieder over de werking van de 47 klokken tellende beiaard.

Aantal bezoekers: 300

Museumwoning Back to the Sixties

De museumwoning is gevestigd in de flat de Serreburgh aan de Eikenlaan. De tijd staat even stil in de Serreburgh. In dit prestigieuze complex met levensloopbestendige woningen is een hoekappartement met vier kamers terug gerenoveerd naar het jaar van de bouw 1964.

Foto: Willemien Hoogwerf 2012

De architecten Ter Braak, Tromp en Apon hebben deze flatgebouwen in Groenewoud ontworpen. Deze woningen waren destijds voorzien van blokverwarming op olie en

dubbel glas in de niet-draaiende delen van de vensters. Met uitzicht op een baan in de industrie en een huis zijn er uit alle hoeken van het land mensen naar Spijkenisse gekomen. Deze voor die tijd toch wel luxe appartementen lagen goed in de markt.

Groen van Toen Foto: Willemien Hoogwerf

Gedurende de jaren '60 van de vorige eeuw verloor het dorp Spijkenisse zo langzamerhand zijn agrarisch karakter en veranderde het in een industriestadje. Vanaf 1977 kreeg de gemeente officieel de groeiernstatus. Deze mijlpaal in de historie van Spijkenisse is zichtbaar en tastbaar gemaakt door deze museumwoning. In de inrichting van de woning komt de durf en de moed om nieuwe wegen in te slaan op het gebied van wonen tot uiting in de keuze voor kleur en materiaal. Geen velours, maar katoenen stoffen. Geen emaille voorwerpen, maar roestvrij staal; geen eiken, maar teakhout. De nieuwste elektrische apparaten zoals koffiemolen en mixer en naaimachine zijn hier te zien. U vindt hier een compleet ingerichte woon-, slaap- en werkkamer; badkamer met lavet, keuken en toilet. In de Vierde Kamer wordt twee maal per jaar een expositie gehouden die een bepaald facet uit de jaren '60 zal belichten.

De tip was met de fietsroute deze locatie buiten het centrum van Spijkenisse te bezoeken.

Ook de museumwoning sloot aan bij het thema Groen van Toen met een interessante tentoonstelling over vlas.

Aantal bezoekers: ???

Dorpskerk Hekelingen – Dorpsstraat

Het eerste concrete feit omtrent de Dorpskerk van Hekelingen dateert uit de 17e eeuw. Dit was een bouwvallige kerk. In augustus 1847 sloot men de oude kerk af en op 25 september 1847 werd er het bestek, de tekeningen en de begroting voor een nieuw te bouwen kerk gemaakt. In eerste instantie zou de nieuwe kerk verrijzen op de fundamenten van de oude kerk, maar bij nader inzien vond men een locatie midden in het dorp, tegenover de pastorie, beter passen dan op de oude dodenakker die trouwens ook te vol bleek te worden. Pas op 16 februari 1851 vond de inwijding van het nieuwe kerkgebouw aan de Dorpsstraat plaats. In tussentijd hield men kerk in het schoolhuis. De Dorpskerk van Hekelingen is neoclassicistisch van vorm en is een zaalkerk. De inpanidige vierkante toren is voorzien van de acht-

kantige spits. De voorgevel heeft een uitgebouwde kopgevel, voorzien van een waterlijst boven is het raam en een kroonlijst boven de hoofdingang. De rondboogramen zijn aangezet geaccentueerd door waterlijstdorpels op natuursteen consoles. Boven de deuren bevindt zich een doorgaande waterlijst. De lengte van de kerk bedraagt 18.25 meter de breedte 8.85 meter en de hoogte eveneens 8.85 meter. In 1962-1963 toonde de kerk de nodige gebreken en vond een restauratie plaats.

Dorpskerk Hekelingen. Foto: Lia de Ronde

De torens van kerken zijn eigendom van gemeenten deze werden gebruikt als seinposten bij onraad. Zo ook de toren van de Dorpskerk in Hekelingen en in Spijkenisse.

De luidklok uit de eerste kerk van Hekelingen daterend uit 1285 (dit is de oudste klok van Nederland) deze bevindt zich sinds 1916 in het Rijksmuseum te Amsterdam. Het daarop volgende toren uurwerk stamt uit 1916 werd in 1979 uit de toren verwijderd en vervangen door een moderne moederklok. Dit torenuurwerk werd in opdracht van de Werkgroep Monumenten Spijkenisse gerestaureerd. De restauratie werd uitgevoerd door Kees van der Heijden die later in het bestuur van de werkgroep plaats nam. Het fraai gerestaureerde koperen uurwerk staat op zijn eigen eiken klokkenstoel in de hal van de trouwzaal van het oude gemeentehuis van Spijkenisse.

Gezellig onderonsje Dorpskerk Hekelingen. Foto: Lia de Ronde

Tijdens de opening van de kerk kon er geluisterd worden naar orgel- en klarinetmuziek. De tentoonstelling over oud groen in Hekelingen en de voorstelling van oude ansichten van het dorp trok veel belangstelling. Daarnaast was er (aansluitend aan het thema Groen van Toen een speciale dorpswandeling van 2,5 kilometer uitgezet. Het was mooi weer dus kon er genoten worden van een lekker kopje thee of koffie onder de 90 jaar oude beuken voor de kerk.

De vrijwilligers van dorpskerk Hekelingen hebben dit jaar extra hun best gedaan om als afgelegen locatie toch veel mensen te trekken. Hiertoe is in Hekelingen huis-aan-huis gefolderd en zijn er speciale thema-activiteiten vormgegeven. En...hun inspanningen hebben inderdaad meer bezoekers getrokken!

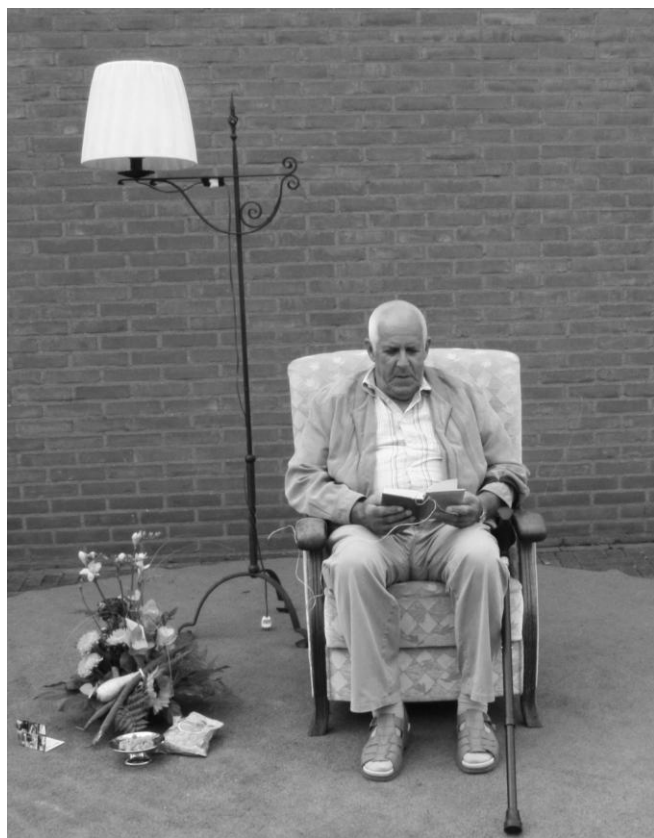
Evenals voorgaande jaren kon ook weer een kijkje worden genomen in de toren. De dakconstructie van de kerk maakte het de moeite waard om de smalle trap op te klimmen.

Ook deze locatie was in de fietsroute opgenomen.

Totaal aantal bezoekers: 126

Groentjes

Wat gebeurde er toen men nog zo groen als gras was? Welk verhaal behoorde daarbij? Het antwoord was te horen op een Groentje: grappige groene plaatsjes in het centrum van Spijkenisse, maar ook op ook andere verschillende plaatsen (8 stuks) op Voorne-Putten. Groentjes was verbonden met het project Spijkenisse waar levensverhalen centraal staan.

Verhalen over toen vertelt door Johan Stout. Foto: Wout Kraak

Verschillende bewoners van Voorne-Putten vertelden hun verhaal. In Spijkenisse waren dat: Reggy Barra, Johan Stout, Huib Schouten, Leen Riedijk en Annie van der Jagt-de Snaijer.

Idee en uitvoering: Stichting Flagen. Interview: Jelle Gunneweg.

Dorpsomroeper:

Dorpsomroeper Theo Tankink was een succes. Zijn omroepen zijn niet onopgemerkt gebleven. Vol enthousiasme heeft hij verspreid over de dag op verschillende plaatsen in het centrum Open Monumentendag en de activiteiten bij het winkelend publiek onder de aandacht gebracht.

Zegt het voort, zegt het voort... Foto: Esmee van Kuijk

Opgang Stationsstraat – Voorstraat

De Federatie Spijkenisse Samen (FSS) heeft de bezoekers van Open Monumentendag tegenover In den Biesenschuur kennis laten maken met de groene en andere mooie elementen uit de Japanse cultuur. Thee, waarvan de oorsprong in Azië ligt, is een van de groene producten die niet meer weg te denken zijn in onze cultuur. Door de handelsgeest van de V.O.C. kwamen heel veel oosterse producten op de westerse markt, eerst als zeer exclusief en duur. Nu is thee een heel algemeen product. In Japan wordt de thee met veel ceremonieel en zorg bereid. Dat was te zien voor de Biesenschuur, waar thee verkocht wordt en mensen kunnen genieten van een high tea. De Japanse kleding is een andere bijzondere kunstvorm, die in 't Oude Raadhuis te bewonderen was. Met name de prachtig geborduurde trouwmantel oogste veel bewondering. Getoond werd hoe de traditionele kleding aangetrokken wordt. Dat is een tijdrovend ritueel dat wel 2 uur kan duren.

Japanse mode Foto: RAR Spijkenisse

Bibliotheek Boekenberg Spijkenisse

Tijdens de Open Monumentendag kon ook een bezoek gebracht worden aan de Openbare Bibliotheek: de Boekenberg. Voor de kinderen was er een vrolijke voorstelling: POEP! te zien en later in de middag was Jan Hoogendoorn in gesprek met journalist/schrijver Robert Vuijsje. In de Boekenberg was ook op gezette tijden een Groentje te bezoeken.

Jan Hoogendoorn in gesprek met Robert Vuijsje.

Robert Vuijsje (Amsterdam, 12 oktober 1970) is een Nederlands journalist en schrijver. Hij doorliep het Barlaeus Gymnasium en studeerde sociologie en Amerikanistiek aan de universiteit van Amsterdam. In 2008 debuteerde hij met zijn roman: Alleen maar nette mensen. De roman gaat over een jongen van joodse afkomst uit de chique Amsterdamse wijk Oud-

Zuid die op zoek naar een "intellectuele negerin" als vriendin. Deze culturele zedenschets werd genomineerd voor de Libris Literatuurprijs in 2009. Ook werd hij genomineerd voor de Belgische Gouden Uil literatuurprijs die hij vervolgens won. Op 8 maart 2010 is Vuijsje uitgeroepen tot winnaar van de literaire jongerenprijs De Inktaap 2010. Zijn tweede roman: Beste Vriend, verscheen in 2012.

Jeugdtheater Het Blauwe Huis met de voorstelling POEP!

Op een dag komt de kleine mol boven de grond om te zien of de zon al op is. En dan gebeurt het. Het is rond en bruin en ziet eruit als een worst. En het ergste is: het komt precies op zijn kop terecht. De voorstelling over een kleine mol die wil weten die er op zijn kop gepoept heeft.

"Wel hier en gunter!"
riep de kleine mol.

"Wie heeft er op mijn kop gepoept?"

POEP! is een vrolijke slapstickvoorstelling vol dieren en dierenpoep, gebaseerd op het bekende prentenboek "Over een kleine mol die wil weten wie er op zijn kop gepoept heeft, van Werner Holzwarth en Wolf Erlbruch. Er zijn twee acteurs: de een speelt de mol, de andere alle andere dieren. Het spel is fysiek en clownesk. Direct contact met de kinderen maakt er een belangrijk onderdeel van uit. De voorstelling duurt ongeveer drie kwartier en is geschikt voor kinderen vanaf twee jaar.

Foto: Lia de Ronde

Wie heeft dit gedaan? De mol gaat direct op onderzoek uit. Hij vraagt alle langskomende dieren of zij hier meer van

weten. Maar allemaal kunnen ze bewijzen dat zij de dader niet zijn. Dan komen er twee strontvliegen langs...

Dit jaar heeft de bibliotheek door de op handen zijnde officiële opening in oktober geen andere activiteiten kunnen organiseren, maar we hopen dat dit volgend jaar weer het geval zal zijn.

Begraafplaats Vredenhof

Vanaf de dorpskerk van Spijkenisse zijn drie rondleidingen gestart over de oude begraafplaats aan de Vredenhofstraat waar met verve over de begraafplaats, de mensen die er begraven liggen en het groen, door een markant duo verteld werd. Geheel in "kleding van Toen" gestoken, werd op eigen initiatief door Nel van den Tol en Julius Caesar de geïnteresseerden rondgeleid.

Nel van den Tol Foto: Lia de Ronde

De vertrektijden van de rondleidingen waren: 10.30 uur, 12.00 uur en 15.15 uur en duurde een uur.

Aantal deelnemers: circa 65 personen

Ristorante Pizzeria Pappagallo

Van 11.30 tot 13.30 uur was er een Opera Lunchconcert, een informeel tuinconcert met een luxe Italiaanse lunch. Sopraan Nynke de Jong zong klassiekers uit het operarepertoire. Zij werd begeleid door harpiste Yolanda Davids. Nynke de Jong zong bekende en minder bekend aria's van onder meer Carissimi, Mozart, Bizet, Gounod, Verdi en Bellini passeerden het voetlicht. De toegang kostte 13,50 euro en er moest van tevoren gereserveerd worden.

Kinderboerderij De Trotse Pauw

Foto: Esmee van Kuijk

Van 13.00 – 16.30 uur waren er op de kinderboerderij speciaal voor de Open Monumentendag leuke activiteiten voor kinderen ontwikkeld. Er was een speurtocht uitgezet waar

Open Monumentendag 8 september 2012

men iets kon leren over oude huisdierrassen, er konden spelletjes worden gedaan in de oude boomgaard. In de oude boomgaard was ook allerlei informatie te vinden over de bomen en de geschiedenis van de boomgaard.

Geschat aantal bezoekers: ???

Natuurwandeling De Beerenplaat

In samenwerking met Staatsbosbeheer en het Milieuhuis was er om 09.00 uur in de ochtend een wandeling met een gids door het natuurreservaat De Beerenplaat. Dit natuurgebied met kreken, biezen, net- en ruigtevelden en doorgeschoten griendpercelen paste helemaal in het teken van Groen van Toen. De wandeling duurde 1½ uur en de deelname was gratis. Er moest wel gereserveerd worden via het Milieuhuis.

Aantal deelnemers: 2 (stonden 9 personen op de lijst)

Natuurgebied Beerenplaat – Foto: Stad en Land

Beleving Wicher Pen, boswachter van Staatsbosbeheer:

Sloot prima aan bij het thema Groen van Toen. Historische vormen van grondgebruik zoals de biezen, riet en griendteelt zijn toegelicht.

Staatsbosbeheer was ingeschakeld voor een excursie op de Beerenplaat bij Spijkenisse. Aanvankelijk stonden er negen personen op de deelnemerslijst. De activiteit was voor de deelnemers kosteloos. Van de negen opgegeven personen hebben uiteindelijk maar twee mensen deelgenomen. Met deze twee deelnemers heeft de boswachter overigens wel een leuke excursie gehad. Heel toevallig was Adrie van der Heyden uit Hekelingen vogels aan het ringen. Hij heeft van Staatsbosbeheer een vergunning hiervoor.

Open Monumentendag, ook voor Scholen.

In de week voorafgaande aan de Open Monumentendag werden onderstaande activiteiten speciaal voor de groepen 6, 7 en 8 uit het basisonderwijs samengesteld .

Tentoonstelling in het stadhuis.

De tentoonstelling over de familie Mak en het Spijkenisse tussen 1915 en 1940, welke opgesteld stond in de Jan Broekhuishal in het stadhuis.

Op de panelen stond een variëteit aan gegevens: Hoe zag het er in het verleden in de Voorstraat uit, wie woonden er, naar welke school gingen de kinderen van toen? Oude foto's, gebruiksvoorwerpen uit de collectie van Museum/groentewinkel MAK werden belangeloos uitgeleend.

De groepen werden in tweeën gesplitst waarna de ene groep de rondleiding volgde en de andere groep kennismaakte met monumenten en gebouwen en het historische verleden van Spijkenisse. Zij speelden het memoryspel en het ganzenbord spel die ter gelegenheid van eerdere edities van de Open Monumentendag gemaakt zijn.

Daarna werd er gewisseld zodat beide groepen zowel de tentoonstelling gezien en de spellen gespeeld hadden.

Aantal deelnemers: 59

Tocht met de Fluisterboot.

Men kon meevaren met de Fluisterboot De IJsvogel. Een geruisloze tocht over de Vier Ambachtenboezem onder begeleiding van een gids die de leerlingen van alles konden vertellen over wat er onderweg te zien was. Er werd verteld over de cultuur en natuur langs de route. Een bijzondere kennismaking met Spijkenisse vanaf het water. Voor deze lessen is er een speciaal boekje gemaakt waarin de kinderen tijdens de tocht allerlei opdrachten konden maken.

Aantal deelnemers: 145

Fotospeurtocht.

Monumenten en oude gebouwen mooi op de foto zetten en ondertussen iets leren over hun geschiedenis was de insteek van dit project. In groepjes liepen de leerlingen aan de hand van een fotospeurtocht langs oude gebouwen in het centrum van Spijkenisse. Met het leren van fototips leerden de kinderen de gebouwen net even anders op de foto te zetten. Hun mooiste foto's konden zij bovendien insturen voor de fotowedstrijd van de landelijke Stichting Open Monumentendag. Veel enthousiaste reacties van kinderen en begeleiders, maar 'Jammer dat we niet in de gebouwen konden kijken!'.

Aantal deelnemers: 168

Actieve wandeling.

Langs de Oude Maas, voorbij woonwijk Schenkel liggen de grienden van Spijkenisse en de Beerenplaat. Doe-opdrachten werden uitgevoerd en de kinderen kregen van alles te horen over de geschiedenis en de flora en fauna van het natuurgebied. Twee vrijwilligers en een combinatiefunctionaris van het Milieuhuis vertelden en wezen de kinderen op allerlei interessante zaken en zette hen aan het werk.

Aantal deelnemers: 134

Stemmen uit Spijkenisse

Uniek festival tijdens de Open Monumentendag

De afgelopen jaren heeft de Stichting Cultuur in Spijkenisse het spraakmakende Stemmen uit Spijkenisse opgezet dat zich onder meer afspeelt in de monumentale locaties van Spijkenisse zoals de Dorpskerk en 't Oude Raadhuys, maar ook in Bibliotheek Boekenberg Spijkenisse en Ristorante Pizzeria Pappagallo. Tijdens dit evenement staat de menselijke stem centraal.

Wat was er te doen?

Open Monumentendag 8 september 2012

- 11.00 – 11.45 uur: Bibliotheek Boekenberg Spijkenisse de voorstelling door het jeugdtheater Het Blauwe Huis. De voorstelling was voor kinderen van ± 4 jaar en de kosten waren € 2,50 per persoon.
- 11.30 – 13.30 uur: Ristorante Pizzeria Pappagallo een Opera Lunchconcert, een informeel tuinconcert met een Italiaanse luxe lunch. Er moest van tevoren gereserveerd worden en de kosten waren € 13,50 per persoon.
- 14.00 – 15.00 uur: Het Randstedelijk Mannenkoor in de Dorpskerk. Tijdens het concert waren er geen rondleidingen door de kerk.
- 14.00 – 16.00 uur: In de Bibliotheek Boekenberg Spijkenisse raakt Jan Hoogendoorn in gesprek met Robert Vuijsje
- 16.30 – 17.15 uur: In 't Oude Raadhuis (Galerie RAR) dichteres Hagar Peeters.
- 14.00 en 15.30 uur: Afvaarten met de Fluisterboot met Eric Borrias; verhalenverteller.
14.00 uur: kinderprogramma voor kinderen van ± 4 jaar. De fee die vuur kon spuwen.
15.30 uur: De herbergier van Spijkenisse.

Het festival heeft over de verschillende optredens verspreid zo'n 600 bezoekers getrokken.

Federatie Spijkenisse Samen FSS

De Federatie Spijkenisse Samen (FSS) is een overkoepelend orgaan van 16 aangesloten migrantenorganisaties, werkzaam in Spijkenisse. De FSS nam voor de tweede keer deel aan de Open Monumentendag op 8 september 2012. Op de parkeerplaats onderaan de molen en voor het gemaal kon men genieten van verschillende optredens in de podiumtent en op de openbare weg.

Het doel van de Federatie Spijkenisse Samen:

Het doel van de optredens was de bezoekers laten kennismaken met de verschillende culturen uit diverse migrantenlanden. Er waren diverse workshops en in de kramen kon men informatie krijgen over de verschillende culturen en was er kunst te zien uit de landen van herkomst. Natuurlijk konden de bezoekers de traditionele lekkernijen proeven, kennismaken met planten, bloemen en kruiden van deze bevolkingsgroepen.

Wat was er te doen?

- Voorstelling door middel van een beamer konden bezoekers kennismaken het land van herkomst en andere culturen;
- Markt met voorlichtingskramen met o.a. kruiden van het land van herkomst groente en fruit (met proeverijen);
- Op het podium:
Muziek- en dansoptredens uit alle hoeken van de wereld;
- Workshops voor de jongere en oudere jeugd;
- Demonstraties;
- Sneltekenaar.

Waar?

- Achter korenmolen Nooit Gedacht op het parkeerterrein naast het gemaal de "De Leeuw van Putten" was weer het podium, de tent en de markt gesitueerd
- Voor In den Biesenschuur werd een Japanse thee-ceremonie uitgevoerd en stond een kraam inge-

richt met bonzaïboompjes en achtergrondinformatie hierover;

- In 't Oude Raadhuis op het Noordeinde was de kimono, de traditionele Japanse kleding te bewonderen en men kon kennis maken met de Japanse papervouwkunst Origami en bloemsierkunst Ikebana.

Programma op het podium:

- Opening, welkomstwoord, vervolgens een klederdraughtenshow van verschillende culturen;
- Traditionele Filipijnse dansen samen met de dansers uit Eritrea;
- Japanse groep met trommeldemonstratie Taiko van leerlingen van de Japanse school uit Rotterdam;
- Demonstratie Indonesische vechtsport Pencak Silat Manyang, groep jongeren;
- Gitaar optreden Turks muziekinstrument SAZ van jongeren en ouderen;
- Latin Culturele Brass met multiculturele dansgroep Peoples Choice, de vertegenwoordigers uit Spijkenisse die een vaste waarde zijn tijdens het zomercarnaval in Rotterdam;
- Grote Hawaïaanse dansgroep, Hawaï Fantasy (25 personen) met een Tifa trommel;
- Filipijnse dansen met bamboestokken;
- Hawaïaanse dansgroep met trommel;
- Grote Surinaamse Indianengroep met zang en dans;
- De pauzes werden opgevuld met muziek van een zanger;
- Met muziek en zang werd het programma om 16.30 uur afgesloten.

Foto: Esmee van Kuijk

Aantal bezoekers: naar schatting meer dan 500 bezoekers

EtalageRoute RAR

Op 8 september startte de RAR Etalageroute, waarmee RAR de galerie & kunstuitleen naar de mensen toe wil brengen. De kunstenaars van RAR willen hiermee het centrum van Spijkenisse een artistieke impuls geven. RAR heeft voor de realisatie van de Etalageroute grote en kleine ezels en consoles ter beschikking gesteld aan winkeliers en horeca, aangevuld met allerhande betaalbare kunstwerken.

De RAR Etalageroute begon op het Noordeinde en Stationsstraat en liep via de Voorstraat door naar de Nieuwstraat. Hieruit ontstond een sneeuwbaaleffect richting de overige delen van het centrum.

Het was de bedoeling dat men, op het moment waarop het de nieuwsgierige en enthousiaste bezoeker schikte, eens met een andere blik langs de etalages gingen lopen. Als je alle winkels wilde aandoen om eens een kijkje te gaan nemen, dan werd het met recht een kunstparcours.

EtalageRoute - Foto's Roel van Deursen

Visie Open Monumentendag 2012 gezien door het oog van de voorzitter:

De Open Monumentendag 2012 was weer een succes! Dit jaar is wederom het landelijke thema „Groen van Toen, als leidraad genomen en hebben we geprobeerd bij het maken van het programma, ook vooral de doelgroep jeugd aan bod te laten komen.

In maart 2012 er is voor de eerste keer een bijeenkomst geweest met alle locaties en partners om al in een vroeg stadium van elkaars ideeën te horen en daarmee elkaar te inspireren en samen verder te denken over wat er al aan plannen waren. De aanwezigen hebben enthousiast deelgenomen en er zijn deze dag ook daadwerkelijk zaadjes geplant die later uitgegroeid zijn tot mooie activiteiten.

Met de opening van de tentoonstelling Groen van Toen door burgemeester Salet en Leen en Marijke Kok en de presentatie van onze mooie folder werd het startsein gegeven voor de activiteiten rond Open Monumentendag 2012. De makers hoopten met de tentoonstelling bij bezoekers herinnering en herkenning teweeg te brengen en dat is gelukt! Daarnaast heeft de jeugd middels de tentoonstelling kennis gemaakt met het verleden van hun stad. Ook zijn kinderen aan de slag gegaan met het maken van foto's van oude gebouwen en monumenten, hebben zij een vaartocht gemaakt met de Fluisterboot en liepen zij een natuurwandeling over de Beerenplaat. Bij de kinderen, maar ook bij leerkrachten en begeleidende ouders was veel betrokken-

heid en plezier te zien. Verschillende kinderen hebben we zaterdag 8 september teruggezien op de Open Monumentendag. Al met al zeker een programmaonderdeel om mee te nemen naar een volgende editie.

Mooi weer is belangrijk voor een evenement als de Open Monumentendag en ook dit jaar hadden wij weer het voordeel van een prachtige zonnige dag. Het programma heeft geleid tot veel bezoekers. Veel groene activiteiten, geschiedenis en erfgoed, kunst, muziek, cultuur, literatuur, dans en theater voor alle leeftijden. Voor iedereen zat er wat bij en wat een ontzettend gezellige, positieve sfeer overall!

Nogmaals bedankt iedereen!! Door uw medewerking kunnen we terugkijken op een geslaagde, feestelijke dag!

Lunchpakketten:

De lunch werd als „prima“ ervaren. Goed en uitgebreid was de reactie van de vrijwilligers en het advies werd gegeven om volgend jaar dit proces te herhalen. Het uitgeven van de lunchpakketten is ook vlotjes verlopen.

Afterparty:

Met het mooie weer konden we de afterparty weer buiten bij het gemaal houden. Onder het genot van de bekende groetensoep/kippensoep van Jaap Bouman, lekkere salades en stokbrood en natuurlijk een drankje kon de dag, zittend in de zon, nog eens doorgenomen worden.

Volgend jaar zal de werkgroep zich inzetten om op tijd te beginnen en ervoor te zorgen dat er ook voor de laatkomers nog genoeg te eten is!

Thema 2013: Macht & Pracht!

Bijvoorbeeld de „MACHT“ van het water. Foto: Streekarchief VPR

Bijvoorbeeld de „PRACHT“ van een gebouw.
Foto's Willemien Hoogwerf